

SKALNÍ ŘÍČENÍ V LOUBÍ V ROCE 1999

Petr Havránek

Ministerstvo průmyslu a obchodu Praha, havranekp@mpo.cz

Skalní říčení je typickým projevem neustále přítomného vývoje reliéfu krajiny, i když ve srovnání se změnami zemského povrchu vyvolaného činností lidskou se zdá méně významné. Přesto je to upozornění, mnohdy dosti důrazné, že vývoj reliéfu jako přírodní proces pokračuje samovolně i v současnosti.

K říčení jsou náchylné především skalní věže nebo stěny – nazývané skalní defilé nebo skalní galerie s významným převýšením nad plochým údolím, na Kokořínsku označovaným jako důl, což je jen regionální výraz pro kaňon. Tím je i Loubský důl, který je ukázkovým příkladem profilu spodní části jizerského souvrství České křídové pánve. Zdejší charakteristicky rezavě zbarvené hrubozrnné pískovce jsou členěné vodorovnými pásy i prozeleznělými puklinami a prostoupené železitými inkrustacemi.

Profil je tvořen dvěma nahoru hrubnoucími cykly pískovců ukončenými slepenci. Erozní báze dolu je zvýrazněna vrstevními prameny, které indikují nepropustné podloží pískovců (Adamovič, J., Cílek, V., Podroužek, K.).

Ke skalnímu říčení poblíž osady Loubí došlo 2. března 1999 a nedalo se opravdu přehlednout – zříčené hmoty zavalily silnici a zplanýrovaly vzrostlý les (obr. 1). Co se týče hmot v pohybu, je považováno za historicky nejvýznamnější dokumentované říčení na Českolipsku. Objem zříčené hmoty lze odhadnout na 1 500 m³, největší soudržné bloky pískovců dosahovaly velikosti železničních vagonů, převážně se však zříčená hornina rozdrobila díky dílčím puklinám na balvany do velikosti 1–2 m³, kameny a pískovou drť. Příčiny události nejsou složité – Loubský důl je založen na tektonických nespojitostech souvisejících s nedalekým severněji probíhajícím pásmem úštěckého zlomu. Paralelní pukliny stovky metrů dlouhé kopírují směr úštěckého zlomu V – Z jsou zčásti osou Loubského dolu. Svislá puklina tohoto směru oslabila i soudržnost pískovců skalní kulisy na okraji dolu, podél pukliny docházelo k odsedání bloku horniny za přispění záteků písku a expanze kořenů lesního porostu (obr. 2). Odkrytá puklina o výšce až 8 m je průběžnou odlučnou plochou říčení (obr. 3). Jak významnou

Obr. 1. Celkový pohled. Foto archiv autora, 5. 3. 1999.

Obr. 2. Horní úsek řícení s odlučnou plochou. Foto archiv autora, 5. 3. 1999.

Obr. 3. Spodní úsek. Foto archiv autora, 5. 3. 1999.

roli hrálo oslabení horninových struktur lokální těžbou pískovcových kvádrů, není dnes již možné dobře posoudit. S odstupem 20 let lze pozorovat podél odlučné plochy nánosy hlíny, které potvrzují velký vliv sufóze, vyplavující zeminy z výše položeného pole (obr. 4).

V kontextu pískovcových řícení na Českolipsku je událost v Loubí dost výjimečná, k řícení jsou náchylné především skalní věže či jinak výrazně exponované skalní útvary, zřícení souvislé skalní stěny v délce 35 m je ojedinělé a dokládá rozmanitost dynamických přírodních jevů.

Obr. 4. Pohled zpod odlučné plochy do údolí. Foto archiv autora, 5. 3. 1999.

LITERATURA

Adamovič, J., Cílek, V., Podroužek, K. 2022: Vlhošť. Hora v labyrintu skal. Dokořán, Praha (dostupné z: <https://rockfall.gli.cas.cz>, Oblast Kokořínsko – sever, KS A001 Loubský důl).

ABBILDUNGEN

Abb. 1. Gesamtansicht. Foto Archiv des Autors, 5. 3. 1999.

Abb. 2. Oberer Teil des Einsturzes mit Trennfläche. Foto Archiv des Autors, 5. 3. 1999.

Abb. 3. Unterer Teil. Foto Archiv des Autors, 5. 3. 1999.

Abb. 4. Blick von der Trennfläche ins Tal. Foto Archiv des Autors, 5. 3. 1999.

Übersetzt von Petra Sochová